

LIST IZLASI TJEDNO. GODIŠNJA PRET-
PLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VIII.

BROJ 39.

Šibenik, 26. rujna 1937.

RUKOPISI SE NE VRACAJU — ADRESA

UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Put do pobjede

Nije sve do broja. Brojčano aka društva i pokreti još ne mogu biti jaki. Broj i mnoštvo, ljudi, znače mnogo, ali ne sve. Dogadalo se da su na ratnim frontama znali pobijediti vojnički odredi koji su brojem bili slabiji od vojnih pobijedenih neprijatelja. Brojem su bili slabiji, ali ne usajnom borbenošću i nepokolebitom vjerom u konačnu pobjedu.

Borbenost i vjera u pobjedu! — to je što najviše vrijedi u ratu, i u svakoj duhovnoj borbi. I to, ne mogu svaldati brojčano jačuće armije, to može izabrana manja, puna borbenoga duha i pobjedice vjere.

Tako se mogu razumjeti i razviti mnogi povijesni dogadaji, okreti i ideje.

Kad je nebo prekriveno olujim oblaci, možemo, zastavši či ili zatvorivši se u podrum, stot ponavljati: Ja oblaka ne viđim — ipak oblaci su tu i krstare od razapetim nebeskim svodom.

Makar ne znam kako vedradali na svijet, moraćemo prihati da je nebo našega vremena oblačeno. Ako to u svojoj nlosti i zanječemo, oblaci se rati toga neće raspršati. — Stvarost je kruta i nemilosrdna. I ona nam tumači kako tu naoblacenost e prouzrokuju nekakvi mlitavci, ego svijesni i odlučni pojedinci koji se udružuju i stvaraju zlokobne i rušilačke pokrete.

Na primjer: Komunizam. Ko je za nj čuo, i ko ga ne poznava moramo priznati, da baš on, u nječoj mjeri, nagomilava oblake od svodom društvenoga neba. — zašto ima toliko uspjeha? Zato tako naglo osvaja dušu za dušim, selo za selom, kraj za krajem?

Zato, jer se na njegovoj strani su pojedinci koji prašte kao građata od silne borbenosti i zabijaju kao klin u hrastovo deblo potocu jake vjere u ostvarenje svojih pogubnih idea.

Zašto to ističemo? Jer želimo hoćemo da sličan duh borbenosti vjere zahvati i katolike, a osobito i abrane katoličke vodnike i zavonoše, koji stvaraju nacrte za borbu, daju smjernice i upute.

Sveti Duh je duh borbe i vjeće. I taj svoj duh On je danomice jejava u duše apostola i u čitavadi organizam prvoga kršćana. Zato su apostoli osvajali to je prvo kršćanstvo, bez ma-

Poslje kongresa u Nürnbergu

Protivukršćanske tendencije nacionalnog socijalističkog režima

Vatikanski „Osservatore Romano“ od 15. t. mj. donio je članak o vjerskim prilikama u Njemačkoj, u kome se upozoruje na stalnu opasnost po Crkvu i kršćansvo od nekršćanske tendencije ideologa vladajuće stranke, unatoč relativne umjerenosti samoga kongresa. Taj članak je u svjetskoj štampi izazvao veliki odjek i pridaje mu se velika važnost, jer se pripisuje jednoj od najviših ličnosti ka'oličke hjerarhije. Prenosimo ga sljedeći i mi danas u cijelosti:

Velika manifestacija njemačkoga nacionalsocijalizma u Nürnbergu sad je već završena. U različitim se krovovima očekivalo, da će se iskoristiti ta tako reprezentativna prilika u tu svrhu, da se sadašnje napeto stanje — da ne upotrijebimo jači izraz — u odnosima između Crkve i države dovede do dramatskoga prekida, rušenjem europske "šouesras" šourensova i začnjih mostova, koji po konkordatskom ugovoru još postoje u Njemačkoj između dviju sila.

Takvo očekivanje nije potvrdio vanjski tok kongresa. Iako su skrajno agresivno pisanje te običajni način govora i visoko položenih ličnosti prije kongresa davali povoda, da se pričini vjerovaltom — barem onima, kojima nije bilo poznato, što se zbivalo iza kulisa — prognoza skorih nasilnih udara, naprotiv iz razloga, koje možemo podvrći ispitivanju kojom drugom prilikom, na samom kongresu mogao se osjetiti upliv neke stanovite režije, koja je svim upravljava, a prema čijim se taktičkim osnovama nije učinio korisnim, da uzemiru nürnbergški sastanak odlučnim potezom u borbi proti kršćanstvu i Crkvi.

Kad bi baš zato netko htio da povuče iz toga kakve optimističke zaključke da daljnji razvoj odnosa između Crkve i države u Njemačkoj, pokazao bi, da se nije nimalo okoristio poukama i iskusvima na zadnjih četiri godine. Relativna umjerenost, koju razjašnjava za-

mršenost sadašnjega položaja, u govornicim manifestacijama u Nürnbergu ne može — i to sa žalošću konstatiramo — doprinijeti, da zaboravimo, kako se prikrivena i otvorena borba protiv Crkve i protiv prava njoj zajamčenih u svečanom Konkordatu zapravo bez prekida nastavlja. Tome su očiti dokazi, između toliko drugih, neprestani „crescendo“ sve neumjerenije i — malo je još rečeno — sve nepristojnije štampe te skorašnje protivkonkordatske naredbe obzirom na vjersku pouku, kojima se ide za tim, da je se oduzme kompetentnim faktorima, to će reći svećenicima, ili se od ovih traži, da obnove i reformiraju katekizam u nacionalsocijalističkom smislu, koji, kao što to proizlazi iz izjava njegovih najauktoritativnijih tumača, uključuje nježanje osnovnih istina kršćanske vjere.

Uostalom i sam nürnbergski kongres pokazao je, da je proces penetracije novoga poganstva „nordijske“ označke u nacionalsocijalistički pokret u neprestanom porastu te da se službeni predstavnici tog pokreta ne samo ne protive takvoj penetraciji, već, favorizirajući je i promičući njenu ekspanzivnost, sve više zaboravljaju na one taktične obzire, po kojima su se neko odredeno vrijeme vladali. Tako, kad je Sveti Stolica ranije bilo putem diplomatskih nota bilo putem izravnih razgovora, svraćala raspravu na borbu protiv kršćanstva, teoretski objavljenu i stvarno nadahnutu od Rosenbergra, opetovano je primala pismena i usmena jamstva, da je njegov rad privatni rad, za koji vlada Reicha ne preuzimlje nikakvu odgovornost. Dapače visoki vladini predstavnici nijesu okljevali, da otvoreno i jasno izjave crkvenim vlastima svoj sud u nedostatku svake znanstvene važnosti i vrijednosti poznate Rosenbergove knjige. To ipak nije priječilo, da službena propaganda i nametanje Rosenbergove ideologije zauzme sve većega maha, da postane osnova svih tečajeva za učitelje, koji ovise o državi i stranci, da bude uvedena u državne škole, da „Mit dva-

desetoga stoljeća“ bude uzidan u temeljni kamen velike zgrade u Nürnbergu te da se na taj način, tako očvidnim činjenicama, obeskrijepe izjave i jamstva vlade Reicha. I kao da je taj niz činjenica trebao još jednu značajnu i simboličku krunu, da se, rekao bih, otvore oči i onima, koji su smatrali udobnijim, da ih drže zatvorene, u Nürnbergu je nadošla predaja prve narodne nagrade Alfredu Rosenbergu. Ovo svečano proglašenje Rosenberga, ne kao „pjesnika“, već kao „okrunjenog proroka“ nacionalsocijalističke misli i nacionalsocijalističke države činjenica je, čije simboličko značenje raspršava ono dvostruko svjetlo, kojim se godinama nastojalo prikriti službeni stav nacionalsocijalizma naprama kršćanstvu i Crkvi. Tko se u svjetlu tih činjenica sjeti Enciklike „Mit brennender Sorge“ i osobite važnosti, koju je ona pridavala, u interesu pravoga mira između Crkve i države, raskidu sudobonosne veze državnih vlasti sa silama, neprijateljskim kršćanstvom, može pojmiti, kako je opasan put, kojim je krenuo kulturni razvitak prilika u Njemačkoj, nakon što se državna uprava tako objeručke i svečano izjavila u najvišem stepenu solidarna sa literarnom produkcijom Rosenberga.

Uistinu nam je žao, što moramo konstatirati, da takvo poistovjetovanje teži, da poništi potrebite uvjete i pretpostavke za ono vjersko smirenje, za kojim je Sveti Stolica iskreno čeznula i čezne u interesu samoga njemačkog naroda, te čini ništetnom svaku tvrdnju o dobrohotnom stavu naprama kršćanstvu. Tako, na primjer, kad se u nürnbergskim govorima pročitala zista čudna tvrdnja, da nacionalsocijalistička revolucija „nije digla ni vlas ni jednomo crvenom licu“, kao da realni dogadaji u Njemačkoj sami po sebi nijesu bili dosta žalosni — iako se ne mogu usporediti sa krvavim događajima crvene Španjolske — treba ospaziti, da je svaka revolucija imala svoje sukcesivne faze. I u Španjolskoj bezbožnička knjiga bila je svijesni ili nesvijesni predča kasnijih okrutnosti. Tko je upoznao Španjolsku protuklerikalnu štampu prije 1936., vidj danas sa strašnom jasnoćom, kakve krvave plodove je ona donijela. No tko može zajamčiti današnjim vlastodršcima Njemač-

ča i ubojite cijevi, pobijedilo sve svoje gorde i oboružane protivnike! — A Duh Sveti na isti način djeluje i danas, samo što kršćanska srca više nisu srca prvih kršćana, više nisu podatna Njegovom uplivu.

Katolici posvuda nešto rade, ali ne onako kako bi se dolikovala Kristovim, Božjim sljedbenicima i ne kako bi moralni. Često im nedostaje odlučnosti i prodornosti, često su bez pouzdanja u svoju snagu, koja se uvijek mora oslanjati na neoborive stupove Božje moći, a s kojom se, onda, mora pobijediti.

Što je sve, na primjer, uradio

veliki i blagi Don Bosco! Bez ikavkih fondova i kapitala nicali su pod njegovim vodstvom, kao proljetna trava na livadi, ponosni zavodi za uzgoj sirotnice i zapuštenih djece, prekrasne crkve, samostani i mnogobrojne druge ustanove. Ali bio je odlučan, ustajan i pun vjeće.

Ako smo u mnogim krajevima zaostali daleko iza leđa svojih protivnika, ako se gdje godje moramo sastajati jedino među zatvorene zidove, pa i skrivati se, to je radi toga što tamo nije bilo voda koji bi bili sposobni svojom zdravom smionošću i odlučnošću povesti dane čete u boj do pobjede.

Možda bi bilo bolje, kad bismo se manje oslanjali na statistiku pripadnika katoličke Crkve, na broj vjerskih organizacija, škola, zavoda i ustanova, a više naglašavali duh koji mora prožimati svakoga koji se priznaje članom vjećnice i nepogrešive Crkve.

Ima nas mnogo. Tu su miliuni! Ali kad se tim miličanskim brojevima pridruži još i duh onoga borbenog Tarzanina, koji se uzdržavao izradujući šatore, i vjećna blagog osnivača salezijanske družbe, nad svim selima i gradovima biće istaknute naše, katoličke, pobjedničke zastave.

Ig.

ke, da sjeme mržnje i ocrnjivanja sva-ke svete stvari, koje se pod okom vla-sti razvija uvijek jače i jače, neće i u njemačkoj zemlji roditi plodove, koji moraju da uliju strah svakom pravom prijatelju njemačkoga naroda i njegove budućnosti.

Dr MARIJO MATULIĆ

17. t. mj. nenadno i naglo je umro u cvjetu svoje muževne dobe glavni urednik „Hrvatske Straže“ u Zagrebu i vrsni katolički radnik — dr Marijo Matulić. Nakon neznačne operacije u Merkurovom sanatoriju bilo mu je svakim danom bolje, imao je već izlaz iz sanatorija, kad je najednom nadbila katastrofa, otrovanje kri- vi. Teška bolest tri dana lamala je njegov organizam, dok ga nije slo-mila. Umro je u krugu svojih milih, primivši sve utjehe svete vjere i posebni papinski blagoslov, pogledom uprim u sveti križ. On ga je hrabrio i vodio za život, za nj je žrtvovao i radio, pak mu je eto bio i posljednja utjeha.

Dr Marijo Matulić rođen je u Bolu (na Braču) 1896. Gimnaziju je s odličnim uspjehom svršio u Splitu, pak je g. 1916. kao mladi student došao u Zagreb, gdje ga je pk. Rogulja uzeo u uredništvo „Novinu“, gdje se brzo pokazao njegov novinarski polet. Početkom 1910. pk. Rogulja pokrenuo je novi dnevnik „Narodnu Politiku“, kojoj je pk. Matulić bio duša. Živo je sudjelovao u radu Narodnoga Vijeća. Radi daljnje stručne naobrazbe posao je u Pariz, gdje je ostao dvije godine i svršio visoku političku školu. Doktorirao je pravo na zagrebačkom sveučilištu, nakon što je svršio tri fakulteta: filozofski i pravni u Zagrebu te politički u Parizu. Uza svu stručnu naobrazbu nikada do smrti nije ostavio knjigu. Vazda je učio i čitao. Poznavao je svu političku i drugu literaturu, koja je zanimala široj javnosti, a koja je izšla na francuskom, talijanskom i njemačkom jeziku. Kad je početkom g. 1929. počela izlaziti „Hrvatska Straža“, on je na čelu kao glavni urednik i daje joj smjernice, i to ostaje do svoje prerane smrti.

Bio je vrlo aktivan u raznim katoličkim organizacijama, naročito dačkim. Dugo vremena bio je tajnik Seniorata. Suradivao je u katoličkom dačkom listu „Luči“, „Hrvatskoj Prosvjeti“, almanahu „Selo i grad“, MOSK-u i drugim časopisima. Upravo se specijalizirao kao oštromat razotkrivač slobodnozidarskih društava i pothvata te kao neumoljiv kritik marksističkih i drugih protukatoličkih nauka.

Cijeli svoj život posvetio je radu za Boga, ali je i s najvećom pobožnošću vršio ne samo svoje obične kršćanske dužnosti, nego je u svojoj duši proživljavao veličinu kršćanske askeze i potpune odanosti u volju Božju. Bio je čovjek ispitivanja savjesti i mo-

litve. Više puta je obavio duhovne vježbe, često išao k stolu Gospodinovu. Tu je nalazio snagu i okrepu u najtežim časovima. Iako je njegova polemika bila obično vrlo temperamentna, on nije ipak nikoga mrzio, nego je i prema najvećim protivnicima vršio uvijek sve dužnosti kršćanske ljubavi i kršćanskog osobnog susretanja.

Uvjereni smo, da njegovom smrću gubimo vrlo vještog i talentiranog katoličkog novinara. Zato tim više i plakujemo ovu njegovu preranu i neočekivanu smrt.

Iza sebe ostavlja mladu udovu, gđu Idu rod. Mladineo, s kojom se oženio 1932., i dvoje nejake djece.

19. t. mj. prireden mu je vrlo lijep i dirljiv sprovod, kojom prilikom se najbolje vidjelo, koliko je bio štovan i uvažavan u svim hrvatskim i katoličkim krugovima. Sprovod je vodio hvarska biskup Mons. Pušić, koji se s njim i oprostio lijepim i topplim govorom. Još su se s njim oprostili posebnim govorima ravnatelj „Hrv. Straže“ dr Janko Šimrak, u ime novinarskog društva dr Josip Andrić, u ime domagojaca i domagojki predsjednik „Domagoja“ Mate Jeličić, sveuč. prof. Mons. dr Stjepan Bakšić, u ime seniora dr Stjepan Podolsak, u ime Kat. Dačke Lige predsjednik Vice Barać te u ime pokojnikovih drugova iz Dalmacije revizor Zadružne Matice iz Splita ing. Luka Krstinić. U sprovodu je nošeno više desetaka vjenaca. Tu su se našli brojni njegovi prijatelji, štovaoci i znaci iz Zagreba i u pokrajini, predstavnici kulturnih institucija, katoličkih organizacija, svjetovno i redovno svećenstvo, njegovi staleški drugovi i predstavnici crkvenih ustanova.

Obitelji, rodbini i „Hrvatskoj Straži“ i rase iskreno su uče, a dobrim i vrlo pokojniku želimo od Gospoda vječni pokoj!

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 26. IX.: *Devetnasta nedjelja po Dušovima*. — Sv. Ciprijan i sv. Justina, mučenici. Sv. Ciprijan bijaš najprije poganski vrat i čarobnjak. Zaljubivši se u kršćansku djevojku Justinu sve je moguće učinio, da bi je osvojio za se. No uzalud. Ciprijan zadivljen ustrajnošću i nepopustljivošću mlade djevice, oduševi se za kršćanstvo i primi sv. krst. Obojica malo zatim radi sv. vjere bijahu bačeni u tamnicu, bježevani, u vreo kotao bačeni i zatim otkucani glave smaknuti u vrijeme cara Dioklecijana.

Ponedjeljak, 27. IX.: Sv. Kuzma i Damjan. Bijahu braća rodom iz Arabije. Inače po zanimanju bili su liječnici. Liječili su ljudi za ljubav Kristovu i s time mnoge obratili. Mučeničku smrt pretrpjeli su za progona cara Dioklecijana.

Utorak, 28. IX.: Sv. Većeslav, češki vojvoda i mučenik. Živio je u 10. v. Pomagao je siromahe. Više bi puta sam na svojim plećima nosio drvlje za ogrijev i hranu. Pokopavao je mrtve, pohadao bo-

i nepatvorenog komuniste. Mjesto siromašnoga Franje, koji je ljubio sve, za kojim su išli svi, koga su dostigli rijetki. Mjesto umbriskskoga poverela, koji je prolazio svjetom pjevajući i koji je ništa ne imajući sve posjedovao.

Asiz — mjesto male sestre Klare, vjerne sljedbenice Franjinih stopa, učiteljice pokore i zatvorenoga konteplativnog života, braniteljice euharistiskoga Krista i djevičanskoga vela.

U taj sam Asiz, dakle, stigao, koji je dao dva potpornja, dva andela katoličkoj Crkvi, koji su po posebnoj Božjoj providnosti imali da obnove Crkvu koja se rušila. Došao sam u Asiz, kolijevku najvećega i najgranatijeg Reda; u Asiz, za kojim sam žudio od svoga djetinjstva, koji nisam ni u snu mislio, da će tako brzo tjelesnim očima gledati.

Svi su se putnici nadvili kroz prozoriće vlaka motreći ga razdragana i nasmijana kao nekada na žaru sunca, ali mislim, da nikomu nije titralo srce kao meni od ganuća. Smatrah se nedostojnim, pa kao što je veliki sv. Dominik iz poniznosti, tako sam ja s pravom opetovao njegove riječi: „Bože, ne uperi oštricu srdžbe svoje na ovaj grad radi toga, što u nj ulazi ovoliki grješnik!“

*

lesnike. Obnoć zavukao bi se u crkvu i tu bi na satove molio. Sve ovo nije mogao podnijeti njegov brat Boleslav. Dana 28. rujna 935., kad je Večeslav po svom običaju išao u crkvu, na putu, iz zasjede, zaskoči na nj Boleslav sa svojim ortacima i ubije ga. Tijelo svećeva sahranjeno je u Pragu u crkvi sv. Vida.

Srijeda, 29. IX.: Sv. Mihovio, arhandedeo. Mihovio u našem jeziku znači: tko je kao Bog? U času, kad su se neki andeli uzholili i pobunili na čelu s Luciferom, zagrmio je Mihovio iz svega glasa: „Tko je kao Bog“ — i zajedno s dobrim andelima oborio obolele andele.

Cetvrtak, 30. IX.: Sv. Jerolim. Dika i ponos sv. majke Crkve. Bio je Dalmatinac. Dakle naše gore list. Dugo je živio u Betlemu. Tu je prevdio sv. Pismo, pisao učene knjige i trapio svoje tijelo. Umro je g. 420.

Petak, 1. X.: Sv. Remigij, biskup u gradu Reimsu. Njegovim nastojanjem poganski francuski kralj Klodwig primio je kršćanstvo. Sjedio je na biskupskoj stolici puno 64 godine. Umro je 13. I. 533. g.

Sabota, 2. X.: Sv. Andeli Čuvori. Nauka je sv. Crkve, da svaki čovjek ima svog andela čuvara. Današnji dan neka bude dan zahvalnosti i molitve našem andelu čuvaru.

XIX nedjelja po Dušovima

Citanje poslance blaženog Pavla apostola Efezjanima (4, 23-28): — Braćo! Obnovite se duhom uma svojega i obucite novoga čovjeka, koji je po Bogu stvoren u pravednosti i svetlosti istinitoj. Zato odabacite laž i govorite istinu svaki sa svojim bližnjim, jer smo udovi jedan drugomu. Srdite se, ali nemojte grijesiti, sunce da ne zade nad srdžbom vašom. Nemojte dati mjesto davlu. Ko je kralj, da ne krade više, nego neka se radije trudi radeći svojim rukama, što je dobro, da ima što davati potrebnom.

† *Sljedi sv. Evandje po Mateju (22, 1-4). — U ono vrijeme govorao je Isus poglavicama svećeničkim i farizejima u prćama veleći: Kraljevstvo je nebesko slično nekom kralju koji načini svadbu sinu svojemu. I posla služe svoje da zovu pozvane na svadbu, i ne htjedeš doći. Opet posla druge služe govoreci: Recite pozvanima: Eto sam objed svoj pripravio, junci moji i utovljenici poklani su, i sve je gotovo: dođite na pir! Ali oni ne mariše, nego otiđoš jedan u polje svoje, a drugi k trgovini svojoj. A ostali uhvatili služe njegove i izruživi ubije ih. Kad to će kralj, razljuti se i posla vojsku svoju te pogubi one ubojice, a grad njihov spali. Tada reče slugama svojim: Pir je istina pripravljen, ali koji bijahu pozvani, nijesu bili dostojni. Idite dakle na raskršču i koje god nadete, zovite na pir! I izjavši služe njegove na putove, sabraše sve koje nadose, zle i dobre; i napuni se svadba gostiju. A kad je poslije ušao kralj da vidi goste, ugleda ondje čovjeka koji nije bio u svadbenom ruku. I reče mu: Prijatelju, kako si ušao amo nemajući svadbenoga ruka? A on zamuknu. Tada reče kralj slugama: Svežite mu ruke i noge, pa ga bacite u tamu najkrajnju, ondje će biti plač i skripanje zuba. Jer su mnogi zvani, ali je malo odabranih.*

Ti si zapovjedio da se zapovjedi Tvoje dobro čuvaju: o da se putovi moji upravili da čuvam od redje Tvoje! (Pričesna pjesma.) Izvršavajući zapovjedi Božje, stičemo milost. Ali nije sve u tome da ih izvršimo samo danas ili sutra. Uvijek i svugdje! Tako živeći, nećemo nikada doživjeti sudbinu onoga nesretnog gosta koji se usudio doći na kraljevsku gozbu bez svadbenog odijela. Litura

SPORAZUM ČSR I VATIKANA
Vatikanski „Osservatore Romano“ od 6. t. mj. objelodano je bulu sv. Oca, kojom se određuju nove granice biskupija u čehoslovačkoj republici. Nataj način se dakle ostvaruje prvi član „modusa vivendi“ između Vatikana i ČSR.

Praški listovi oduševljeno su pozdravili proglašenje Papine buli. Ministar vanjskih poslova dr Krofta sazvao je odmah užu vladinu komisiju koja se sastala u ministarstvu vanjskih poslova, da primi na znanje novo razdjeljenje biskupija. Sve čehoslovačke radiostanice proslavile su za vrijeme svoga večernjega prenosa proglašenje ove papinske bule.

Franjo je bio jednoga dana savanezen u molitvi. Najednom stane pred njim Prečista Djevica sa svojim božanskim Sinom u rajskom sjaju i okruženom mnoštvom andela. „Franjo — reče nebeska Kraljica — traži milost koju najviše želiš“. Franjo se zbuni velika mu stvar sine pred oči i pomisli, kako je zgodan čas, da nadar svoju dragu Porciunkulu, koja je jedina znala za mnoge njegove probjene noći u molitvi i pokori. Zato se smjerno sagne pred vizijom i zaželi da svaki koji uđe u Porciunkulu dobiće potpuno oproštenje svih kazna za učinjene grijehu. Nebeskog Majc i božanskog Spasitelju svidi se ova Franjina prošnja, jer nije tražio ništa za sebe, već za spas čovječanstva, te mu uslije prošnju.

Porciunkula je i dalje ostala siromašna i skromna, ali ne više nepoznata i zapuštena, jer narodi sa svih strana kroz vjekove hrili su ih hrle u njoj kao izvoru oproštenja svih kazna za počinjene grijehu.

Vjekovi su podigli nad Porciunkulom dostojni spomenik. I ja sićušan stvor tom ogromnom hramu cjevljavao sam dovratke zahvaljujući Božjoj Providnosti koja je, preko Porciunkule, sv. Franje i njegovoga Reda, tolikom milošću nadarila čovječanstvo.

F. Denys

Podlistak

Točkice s putovanja

8. Asiz

Ima u životu časova, koji se ne mogu povjeriti papiru, a da se ne naruši njihova osebujnost. Papir u takvim časovima je samo sjena onoga, što se proživljuje, dok je i 20-karatno zlatno pero vrlo hrapavo za njihovo prelijevanje na papir.

Takvih časova imamo svi. Drznuću se ipak, da barem prividnu sjenu nekih takvih časova prelijem na papir.

Asiz — sama četiri slova, a ipak ime, koje u milijunima srdaca velike frajnevačke obitelji zvuči kô slavljev dah, kô pčelinji zuj, dok slaže u sače med! Ime puno mističnog ushita i sanja, puno uspomena koje sjećaju na dobu, kad je Gospod po zemlji hodoao. Mjesto, u komu su usredotočene misli i srce tisuća i tisuća sljedbenika raspetoga Krista. Mjesto, za kojim teže premnogi, i dan, kad bi ga pohodili, držali bi za dan izvanredne milosti.

Asiz — rodno mjesto maloga braća Franje, velikoga patrijarha, Serafa ljubavi, oca misije i Katoličke Akcije, obnovitelja kršćanskoga života, pravog

milost.

Djetetu nije dosta da ga majka samo jedamput opomene. Iz dana u dan mora mu ponavljati jednu i istu stvar, ako želi da jednoga dana počne živjeti po njezinim napucima.

A mi smo prema Bogu dječa. Ma-la, neiskusna i lakounna dječa. Znač je to Krist, pa je prema tome i govorio apostolima, učenicima i ostalom slušateljstvu. Tako On u raznim prilikama i u raznim slikama govorи o kraljevstvu Božjem u dušama, o neprocjenjivoj ljeposti Božje milosti.

Zašto je kralj naredio slugama da svežu ruke i noge onom gostu i da ga bace u tamu najkrajnju? — Je li je bio bez svadbenoga ruka, bez milosti Božje?

Dobar je i blag naš Krist Kralj. On nas dnevno poziva na svoje raskešne gozbe, ali kada mi zlorabimo poganski francuski kralj Klodwig primio je kršćanstvo. Sjedio je na biskupskoj stolici puno 64 godine. Umro je 13. I. 533. g.

Sve nam naš Gospodin daje. Ne samo što nam udjeljuje milost, nego nam daje i svoju pomoć da lakše sigurnije dođemo do te milosti!

Treba samo zavapiti k Njemu, On će nas uslišati. — „Ja sam spasenja puka, iz kojegod nevolje zavapite lameni, meni, uslišaći vas i biću vam Gospodin zauvijek“ — čitamo u početnoj pjesmi današnje Mise. Ali i za to smo prelijeni.

Sveta Misa je gozba koju nam je dobro i veliki Kralj svaki dan pravljiva. Ali koliko ima kršćana koji se, samo da u nedjelju ne dođu na kraljevsku gozbu, izvinjavaju koje kakvim tricama. Sve im je prvo: polje, i blago, i zabava! Pa i onda kada već dođu — dođu u zaprljanor odijelu, puni grijeha i niskih želja.

„Ti si zapovjedio da se zapovjedi Tvoje dobro čuvaju: o da se putovi moji upravili da čuvam od redje Tvoje!“ (Pričesna pjesma.) Izvršavajući zapovjedi Božje, stičemo milost. Ali nije sve u tome da ih izvršimo samo danas ili sutra. Uvijek i svugdje! Tako živeći, nećemo nikada doživjeti sudbinu onoga nesretnog gosta koji se usudio doći na kraljevsku gozbu bez svadbenog odijela. Litura

SPORAZUM ČSR I VATIKANA
Vatikanski „Osservatore Romano“ od 6. t. mj. objelodano je bulu sv. Oca, kojom se određuju nove granice biskupija u čehoslovačkoj republici. Nataj način se dakle ostvaruje prvi član „modusa vivendi“ između Vatikana i ČSR.

Po državi

OKO SPORAZUMA UO SA SDK. dator trojice, dr Laza Marković, Božidar Iajić i dr Milan Gavrilović, završili su osao oko sastavljanja teksta sporazuma, ovi je 15. t. m. načelno postignut sa drom tačkom. Nato su ta tri delegata udružene pozicije referirala svojim grupama i podjeli im nacrt teksta. Tekst sporazuma upućen je Aci Stanojeviću, koji treba da dade o jemu svoje mišljenje. Istom onda će se stati beogradski šefovi UO, da zajednički sprave o konačnoj redakciji teksta, prve li bude upućen dru Mačeku, koji se da nalazi na odmoru i oporavku u Rotskoj Slatini.

SKUPSTINA B. HSS. U PREKU. 19. m. održana je u Preku veličajna skupština b. HSS. Prisustvovalo joj je oko 8 hiljada ljudi iz cijele sjeverne Dalmacije. A skupštini je govorilo više hrvatskih narodnih zastupnika: dr Karlo Junjević, osip Silobrić, Dane Škarica, Paško Kališnja, Tomo Baburić, Stipe Matijević, zamenik nar. zast. dr Edo Bulat i konačno aslanik dra Mačeka, potpredsjednik inž. august Košutić. Svi su govorili govorili narodu o borbama, koje je izdržao i potez je još izdržati, da postigne svoja prava i tako se omogući život, dostojan slođna čovjeka i slobodna naroda. Svi su govorili bili borbeni, stvarni i precizni. Uima se izrazila volja hrvatskoga naroda, a usprkos svih poteškoća i svih protivnici nastavili borbu do pobjede, u ime nacionalne slobode i socijalne pravde. Prije upitne župnik preč. don Vinko Rasol agoslovio je 28 zastava organizacija b. SS.

OTKRICE SPOMENIKA PK. DON DRAĐA BOSILJEVCA. 11. t. m. otvoren je u varu spomenik pk. don Dragi Bosiljevcu, ečeniku velika duha i srca. Mons. Bonić očito je na groblju sv. Misu. Zatim predsjednik Odbora za podigneće spomenika g. prof. J. Piasevoli opisao povijest akcije i zahvalio prisutnim izaslanima i predstavniciima preč. kaptola, direktora i nastavnika srednjih škola, izaniciama splitskog dačkog i bogoslovnog emeništa, opć. načelniku, učenicima i davateljima. Uime splitskog profesorskog tušta položio je vjenac i održao govor prof. Rapanić. Uime prisutne omladine govorio je vl. g. prof. don Mladen Ajbeg. Maturant Dobrović recitovao je igodnu pjesmu kanonika preč. don Jure uličića. Spomenik je krasno umjetničko izveden. Mirković.

OD BEOGRADA DO NOVOG SADA A 54 MINUTA stigao je madarski motor-vlak, koji je, prilikom beogradskog sajma, bio inače izložen na beogradskoj ženčkoj stanici. Njegova brzina iznosila blizu 115 kilometara na sat.

25-ORICI IMENOVANI SENATORA iče mandat 9. siječnja 1938., pak oduju i mjesto njih će biti imenovano 25 novih senatora, ako tko od starih ne bude ponovo imenovan. Isto tako 3. siječnja ističe mandat 20-trojici senatora, koji su bili izabrani, pak će se u siječnju 1938. izvršiti izbori za 23 nova senatora, u koliko koji stari ne bude ponovo biran.

POPRAVAK DAKOVAČKE KATEDR E, poslijem onogašnjeg strašnog požara, stoji je oko 4 i po milijuna dinara. Svi radovi izvedeni su vrlo savjesno, tako da je tredala opet dobila onaj svoj stari umjetnički izgled.

NATJEĆAJ ZA MODEL NOVCA. Ministarstvo financija raspisalo je natječaj za odeljevanje novog metalnog novca od 50 i 20 para, koji će imati ovakav oblik: Na jednoj strani lik N. V. Kralja, a na drugoj natpis Petar II. Kralj Jugoslavije, na drugoj strani na sredini grb Jugoslavije, ijeve strane „19”, a s desne strane grba „7” za oznaku godine, dok je ispod grb vrijednost 50 Din, odnosno 20 Din. rubu ovoga obojeg novca staviti će natpis „Bog čuva Jugoslaviju”. Svi natječaj na komadima od 50 Din bit će u čici, a na komadima od 20 Din u lauci.

Veliko sruženje cijena
omogućujemo svakome da se
opskrbi za zimu dobrim, a
ipak jeftinim cipelama

PEKO

Što hoćemo i tražimo:

Dolje obziri!

Znate li, koja je pogreška dobroj ljudi?

Da su puno obzirni prema svakomu.

Biti pristojan, ljubezan i prijazan, to nije grijeh, nego odliča; to nije nešto što ponizuje, nego što uzdiže. Ali, preveliki obziri u pitanju ma koja za sobom nose velike posljedice, u našim očima su pogreška, a ne krepost.

Niko nije toliko obziran kao katolički odgajani pojedinci i skupine. I mi katolici, čini se, kao da ćemo se uvijek zadovoljavati time da molimo milost, a ne da počnemo stavlјati zahtjeve. Mi postavljamo druge na vrh, i onda, mjesto da od njih odlučno tražimo prava, mi smo sretni da nas se ne napada, barem ne otvoreno.

U tomu je naša pogreška, velika slabost, neoprostivi grijeh, kojim se mora prekinuti jednom zauvijek.

Kad bi katolicizam bio nekakav političko-stranački program, onda bi se moglo misliti, da sva nesuglasja dođaju odat' što postoji neko takmičenje za prvenstvo, između dva, tri ili više političko-stranačkih programa. No katolički program nije takve naravi da bismo ga stavili u red političko-stranačkih programa. To je program što ga je zemlji dala vječna Istina, i on je vječan kao što je vječan Bog, dok je sve drugo prolazno, kao trava koja danas jest, a sutra se suši i u oganj baca. Katolicizam je názor na svijet, t. j. on nam tačno govoriti odačke život i koja je njegova svrha. Katolicizam je dan za ljude i radi ljudi, a ne za andele i radi andela. A ljudi su na zemlji, ovdje na ovoj zemlji. Katolicizam je dan za ove ljude — nas, koji živimo tjelesnim životom. Katolicizmu je ovaj život na zemlji prolaz kojim se ide k životu vječnosti iz smrti.

Jer je tako, katolicizam ne može, baš, biti indiferentan — kako će biti ljudima na zemlji koja je prolaz kojim se ide u vječnost. No katolicizam bi bio presutan i sasvim nešto drugo, kada bi on potanko određivao kako će čovjek urediti svoj život na ovom prolazu koji vodi k vječnosti. To je posao raznih programa što ih je stvorio čovjek, zvali se oni: politički, stranački, socijalni, kulturni, nacionalni ili bilo kako drugačije.

Katolicizam kao takav, i mi kao njegovi nosioci, ne će ništa drugo, ne-

go da programi, bili ne znam kakvi, ne stavlju zapreke čovjeku na putu k vječnosti, pače da ga na tomu putu i pomažu.

To i ništa drugo jest što tražimo, i od čega ne otstupamo. To je naš zahtjev, zahtjev koji ne može, jer ne smije na manje doći. Ni katolicizam ni njegovi nosioci ništa drugo od nikakvih programa ne traže, niti bi s njima dolazili u okršaj, kada bi se oni držali gore istaknutoga načela.

Zivot je svakakav. U njemu se dižu i padaju razni programi i pokreti. Ima pojedincu i skupinu koje idu mimo i protiv katoličkoga nazora na svijet, ali pri svemu tomu imajmo jedno na umu: ni pojedinci ni skupine, pa bile ne znam kakve naravi, nisu sa zvijezda pale, nego ih je dala naša sredina, odgojili su se u našem kriju, u krilu ljudi koji živu na ovoj zemlji, i to upravo danas. Ako mislimo da je opravдан naš prigovor proti tim skupinama i pojedincima, onda dobro znajmo da najprije sebe samima moramo reći: Sam si kriv svojoj zloj sudbini. I ako se misli ozbiljno na popravak, onda se mora duboko zagrabiti i početi nanovo zidati zgradu ljudskoga društva, na temeljima poštene i ljubavi.

To je načelo općenite naravi, i vrijedi za svaki narod i skupinu, i sve ljudi koji žive na ovoj zemlji.

Što se tiče nas, iznosimo ovo: Hrvatski je narod u svom stotopostotnom procentu katolički, i kao načelo od koga ne smijemo, jer ne možemo, otstupati: U nijednoj grani javnoga života ne smije postojati skupina ili pokret koji bi bio u neprijateljskom stavu prema osnovnim katoličkim načelima. Neka znaju i pojedinci i skupine da je životni zadatak katolički organiziranih snaga da će biti stražari, odlučni i borbeni, proti svima i svakomu koji bi dolazili ili istupali protiv tih osnovnih načela katoličkoga kršćanstva.

Nikoga ne ćemo trpjeti i prema njikomu ne ćemo imati obzira, jer su načela izvan i iznad svega.

Mi ne ćemo klipati za nikim. Mi smo u pravu; a ko je u pravu neka ima mjesto koje mu ide.

Junior

lju, takve poznajete. Čuli ste ih i vidjeli na pr. na Vašim sastancima i zborovanim. Pa i za vrijeme ljetnjih školskih dana... Ali Vi poznajete i druge, kojima kao da nije na srcu prava odgoja povjerene im omladine. I ja ih poznam. Oni — doslovce — kvare našu mladž. Poznam nastavnika, koji gura u ruke učenicima takvu lekturu, koja ih može samo iskvariti i upropastiti. Pod vidom umjetnosti naša djeca gutaju otrov, koji ih duševno usmrćuje. Prijavštine sa dna života ne mogu odgojno djelovati na mlađe duše. Laž je može odgajati, ona zavada i truje. Istina, Dobrota i Ljepota gurnute su u pozadinu. Je li se onda čuditi svim onim skandalima, koji se dnevno događaju po našim školama? Ja im se ne čudim, dapače za me bi bilo pravo čudo, kad se ne bi dogadali!

Želite, da Vam štogod kažem o udžbenicima? Prijatelju, sve je kod nas u istom stilu. Vi ste ovih dana sigurno čitali po novinama razne glasove, koji su se dizali proti školskim udžbenicima. Zabrinuti roditelji jauču nad sudbinom svoje djece. U čudu se pitaju: Zašto moraju naša djeca rabiti udžbenike, u kojima se na najbrutalniji način vrijedaju naše svetinje, iznose pravе pravcate laži i blasfemije! I kao da se namjerno ide za tim, izbacuju se iz naših škola dobri udžbenici, a — pod vidom neke centralizacije — uvode se skroz na skroz neznanstvena djela. I mlađe naša to guta. Ona se „odgaja“... — Baš sam ovih dana čuo u jednoj školi govoriti od jednoga nastavnika da se „samo na istini može graditi sretna budućnost i pojedinaca i naroda. A pratilica istine jest pravda!“ Krasna je to misao i ona je istinita. Ali treba preći k djelu!

Mlađi prijatelju! Zar ćete kloniti? Ja znam, da Vam je teško. Nekada sam i ja bio u tom vrtlogu i znam kako je. Bura bjesni, lomata i ruši sitno i slabo drveće, ali silan hrast ponosno stoji i prkosu buram i olujama. Silni valovi propinju se i strahovito udaraju u obalu, odnose sitni pjesak i malo kamenje, ruši se krhka površina, ali tvrda litica nepomično stoji i prkosno bulji u utrobu mora. — Prijatelju, je li me shvaćate?

Optimista budite! Neustrašivo naprijed, jer su Vaši idealni visoko postavljeni, a da bi ih valovi iskvarenog vremena mogli srušiti!

Budite hrast posred strašne bure i molite Krista neka Vas On drži uspravnim i vitkim!

Sibenik, 23. IX. 37.

Pec

Po svijetu

NACIONALISTI PROBILI ŽELJEZNI OBRUČ PRED GIJONOM. Nacionalističkim čelama uspjelo je probiti željezni obrubni obrok pri Riba de Sella te su u silnom naluču zaposjeli 17 naselja usprkos provale oblaka, koja je ometala vojne operacije. Njihovo napredovanje traje, dok je neprijateljski otpor svuda suzbijen uz ogromne gubitke protivnika.

NAPREDOVANJE MONGOLSKIH I JAPANSKIH CETA. Mongolske čete, pojačane japanskim odredima, napreduju u pravcu Suijana, dok su japanske čete, koje operiraju duž željezničke linije Peiping-Hankau, zauzele Čučujiang i odatle napredovale 20 kilometara prema zapadu. Stigle su do rijeke Jisuu. Poslije žestoke borbe zaposjeli su kineske položaje Tačeng te sela Tungcijacio Vang i Bojang.

BROJNI PROCESI U LENJINGRADU. U Lenjingradu otočeo je cij niz novih senzacionalnih sudenja protiv raznih trockističkih grupa. Prvo suđenje završeno je osudom na smrt osam osoba, optuženih za sabotažu. Osuda je izvršena. Na drugom suđenju sudit će se petnaestorici inžinjera i račnika, optuženih zbog sabotaže i trockističke djelatnosti.

300 HILJADA FRANAKA ZA JEDAN OBJED. U francuskom gradiću Pau očio je jednoga dana u neku gostionicu gradića Pierre Charpentier i rekao gostioničaru, da već tri dana nije ništa jeo. Nadodao je, da ima sreću državne lutrije, kojom je pripravan platiti naručeno jelo, ako je gostioničar s tim sporazuman. Gostioničaru se sažalio gladan čovjek te mu je dao objed, a sreću je spremio u svoju lisnicu. Nekoliko dana kasnije ta je sreća doista izvučena sa dobitkom od 300 hiljada franaka. Nesretni Charpentier skup je platio jedan jedini objed!

RUSKI BEZBOŽNICI PRODAJU CRKVENU ZLATNINU. Centralno vijeće ruskih bezbožnika dobito je dozvolu od sovjetske vlade, da može posjedovati svoje vlastite djele. U tu svrhu će biti prodani u inozemstvu zlatni i srebreni predmeti iz crkava, koji su ukupno procjenjeni na 55 milijuna rubalja, ali će za sada biti prodani samo za 6 i po milijuna rubalja.

Križarske vijesti

POSJETI I PREDAVANJA. U subotu 4. IX. posjetio je KB Nova Bukovica brat Petarci D. Ivica.

ODRŽANE PRIREDBE. Na Malu Gospu bila je vrlo lijepa i dobro spremljena križarska manifestacija u Nedelišću, gdje je govorio dr. Cicak. — U nedjelju 12. rujna bila je svečana proslava križarskoga dana u Donjem Miholjevcu za mjesto i okolicu, gdje je od okružja u Dakovu bio preč. g. Rudolf Sverer, a od VKB brat dr. Protulipac. — Taj dan je bio križarski dan u Koprivnici, gdje su bili gđa prof. M. Stanković i dr. Cicak. — U Ognjenu je na tamošnjoj proslavi križar, dana bio prof. Cerovac i iz Zagreba glazba Malih Križara. — U Goričanu je na tamošnjoj proslavi križarskog dana bio kao izaslanik brat Ivo Tubaković. — U Sv. Mariji pod Okićem je bio na proslavi križ. dana brat Grgić Fran. — Isti dan 12. IX. su bile veće križarske priredbe u Zavidoviću i Tesliću.

PRIPREME ZA KRIŽARSKI DAN U ZAGREBU. Potpuno je izrađen program za veliki križarski dan u Zagrebu, kako je objelodanjen u „Nedjelji“. Iznimno će se moći uvažiti još neke prijave za popodnevnu križarsku smotru, ali sve te prijave treba hitno dostaviti na VKB. Na sv. misi propovijedat će otac Poglajen D. I., a križari će recitirati liturgijsku sv. misu. Dan prije, t. j. u subotu 2. listopada, uveče od 8—9 bit će križarsko veče na radiostanici Zagreb. Program se posebno objelodanjuje. Križari iz pokrajine, koji kane doći u Zagreb, neka dolaze na sam dan priredbe ujutro, a samo u iznimnim slučajevima može se doći dan prije. Izaslanici društava mogu doći dan prije, ali se moraju javiti na VKB najkasnije do 28. rujna. Za njih će se spremiti, koliko bude moguće, privatni stanovi, inače spavanje na slami. — Na sam dan proslave 3. listopada svi se križari sastaju u 8 sati ujutro kod oo. Isusovaca, te polaze u Stolnu crkvu. U Zboru je priredba u 11 sati kao veliki križarski zbor, a poslije podne u pola 5 isto u Zboru kao križarska smotra. Iza sv. Mise svi zajedno polaze u Zagrebački Zbor. Na programu je niz recitacija i t. d., glazba te govor, gđe Stanković i dr. Protulipac. Popodne nastupaju društva iz Zagreba i pokrajine. Učesnici iz pokrajine neka dodu se nedjeljom karlovo. Međutim možda će se dobiti i drugi popust. Koji nijesu delegati na konferenciju, neka ne dolaze u subotu uveče, već u nedjelju ujutro.

KRIŽARSKI SOCIJALNI ODSJEK. U Zagrebu je osnovan križarski socijalni odsjek. Zadaća je tom odsjeku, da vodi brižu o besposlenim Križarima i posreduje kod nalaženja rada. Za dake će taj odsjek pomoći kod traženja instrukcija, stana, hrane itd. — Svaki besposleni zagrebački Križar se prijavljuje kod Odsjeka, a poslodavci se mole, da za sva mjesta, koja imaju prazna, traže namješteneke od Križarskog Soc. odsjeka, Zagreb, Palmotićeva 3, tel. 7139. Iz pokrajine Križari neka ne dolaze, kada su bez posla, u Zagreb, a da ih soc. odsjek nije pozvao, jer smještenje se ne mogu lako provesti. Sljedeći soc. odsjek osnovat će Križarska bratstva u svim većim gradovima. — Umoljavamo roditelje, koji trebaju instruktore, da se javi na križarski soc. odsjek.

Naši dopisi

Žman

LJEP PRIMJER

Prilikom dijeljenja prve svete Prigosti dobri i hvalevrijedni naš župnik vlč. don Sime Maronić preporučio je ovogodišnjim propovijescnicima, da ne zaborave često primati dragoga Spasitelja. Hvala dragome Bogu, ova njegova preporuka nije ostala neplodna. Naš ovogodišnji propovijescnici se svake mlade nedjelje isporijedaju i primaju dragoga Spasitelja u svoja nevinia prsa.

Naše selo ima ova vjerska društva: Kćeri Marijine, Treći Red i Bratovština Sv. Križa te tako skoro cijelo selo često prisupata stolu Gospodnjemu.

Posmatrač

Protiv bezbožnog komunizma

Papina enciklika „Divini Redemptoris“

(Nastavak 19.)

Dužnosti kršćanske države

Pomagati Crkvi

73. Izložili smo dosad, časna Braco, stalnu i odredenu zadaću, koja se ujedno odnosi i na nauku i na životno djelovanje. Crkva ju je primila na se od Krista, svoga osnivača i zakonodavca, s nalogom da ljudsko društvo prožme kršćanskim duhom te da u današnje vrijeme suszbije nastojanja komunista. Na suradnju oko te zadaće pozvali smo sve staleže ljudi. No u toj stvari treba da sudjeluje i kršćanska država pomažući Crkvi na tom području, koja pomoći, iako će se izraziti njoj svojstvenim vanjskim sredstvima, nije ipak moguće, da ne će u prvom redu koristiti dušama.

74. Stoga oni, koji su na vodstvu država, neka sve svoje sile i nastojanje ulože u to, da spriječe, kako nečasna bezbožnička zaraza, koja prijeti prošašu svakom ljudskom društvu, ne bi zahvatila i njihove narode, kad među ljudima nema više opstanka nikakvom auktoritetu, ako se odstrani Božji auktoritet, niti što vrijedi zakletva, ako nije položena u ime živoga Boga. Toga radi čini nam se zgodnijim, da sađa ponovimo ono, što smo toliko puta i s tolikom brižljivošću naglasili osobito u Enciklici *Caritate Christi*: „... Kako mogu postojati kakvi poslovni odnosi medju ljudima, koju će snagu imati ugovori, gdje nema nikakvoga jamstva savjesti, gdje nema nikakve vjere u Boga, nikakvoga straha Božjega? Kad se naime digne ovaj temelj, tada propada svaki čudoredni zakon te ništa ne može spriječiti, da se postepeno, ali nužno u propast strojave narodi, obitelji, država i sama ljudska kultura.“ (Enciklika *Caritate Christi*, 3. svibnja 1932.: A. A. S., sv. XXIV., 1932., str. 190.)

Briga za opće dobro

75. Osim toga javni upravnici treba da se osobito brinu oko toga, da svojim građanima provide ona životna pomagala, bez kojih, ako oni budu, sigurno je, da će stradati i sama država, makar inače ona bila uredena; da naime poglavito očevima obitelji i mlađićima priskrbti rada. Da to državni poglavari postignu, treba da posjedničke dobara prisile, da, radi opće koristi svih, preuzmu one terete, koje, ako odbiju, ne može biti sigurno ni ljudsko društvo ni isti ti posjednici. No mjeru, koje će u tu svrhu poduzeti biti državni upravnici, moraju zaista biti takve, da se one uistinu tiču onih, koji obiluju blagom i imanjem te ih svagdano povećavaju na tešku štetu bližnjih.

Razborita i trijezna uprava

76. Javna pak uprava same države, za koju će jednom morati da odgovara pred Bogom i društvom, treba da je tako razborita i trijezna, da je svi gradani uzmu sebi za primjer. Dandanas, više negoli ikada ranije, preteška ekonomска kriza, koja tiši

sve narode, traži, da oni, koji obiluju golemlim blagom, koje su stekli trudom i znojem tolikih sugradana, imaju uvijek pred očima opću korist te da je, koliko mogu, najrevnije promiču. Neka takoder svi državni upravnici pak i nižega reda činovnici vjerno, neobično i savjesno vrše svoju dužnost, naslijedujući u tome primjer onih slavnih ljudi, koji se, po sjećanju naših očeva ili našem, nisu optimali, da radom i trudom porade za korist i dobro domovine. U izmjeničnim poslovnim odnosima medju narodima čim prije treba ukloniti sve umjetne zaprekogospodarske naravi, koje su tu i tamo nastale osobito iz osjećaja mržnje i nepovjerenja, kad svi narodi ipak tvore jednu samu obitelj, koja dakako potječe od Boga.

Pustiti slobodu Crkvi

77. No isto tako državni poglavari treba da dozvole Crkvi, da bude slobodna, da od Boga povjerenu zadaću vrši na spas duša, ako hoće, uz svoju pripomoć, da i ovim putem efektno izbave narode iz strašne oluje naših dana. S potpunim pravom se u ovo naše doba po svim zemljama upravlja topli poziv svim duhovnim silama, jer zlo, koje treba pobijati, ako se ispita, odakle prvotno nastaje, treba reći, da poglavito duše zahvaća. Iz toga otrovnog izvora nekom kao nuždom proizlaze zlokobne i bezbožne nastranosti komunizma. Medju svim pak silama, koje se odnose na promicanje vjere i uzgajanje čudoreda, bez sumnje ističe se katolička Crkva. Baš zato spas sa moga ljudskoga roda traži, da se ne prave poteškoće djelovanju i utjecaju Crkve.

78. Ako se pak drukčije radi, te se ista svrha nastoji postići samo čisto gospodarskim i političkim sredstvima, izvan sumnje je, da se nužno upada u vrlo opasnu zabludu. Kad se vjera isključuje iz literature, iz odgoja omladine, iz morala javnoga života; kad se ruglu izvrgavaju službenici katoličke Crkve i sveti obredi, zar se ne promiču zasade *materijalizma*, odakle vuku svoj korjen načela i uredbe komunizma? I uistinu nikakva ljudska sila, i najbolje opremljena, ni zemaljske težnje, pa bile one najveće i najuzvišenije, ne mogu obuzdati one razuzdane pokrete, koji odatle proizlaze, što pretjerano hlepe za dobrima ovoga smrtnoga života.

79. Nadamo se, da će se ipak oni, u čijim rukama je sudbina naroda, ako samo budu imali pred očima pretešku opasnost, kojoj su danas izvrgnuti svi narodi, zaista danomice sve više i više uvjeriti, da im je dužnost, da Crkvu ne ometaju u vršenju njezine zadaće. I to tim više, što ona, dok nastoji oko postignuća vječnoga blaženstva ljudi, ujedno radi, da ljudima providi i poveća i pravo vremenito blagostanje.

(Svršit će se.)

Život Šibenika

IMENDAN PREUV. BISKUPA. U četvrtak, 30. t. mj. na blagdan sv. Jeronima naš preuv. biskup slavi svoj imendan. Preporuča se vjernicima naših biskupija, da toga dana prikažu Bogu sv. Misu i sv. pričest, kao i ostala dobra djela za preuzvitišnoga svećara, eda bi ga dragi Bog po zagovoru sv. Jeronima još dugo poživio i zadražao na kormilu naših biskupija. Iskrešnijim i vrćim čestitkama sviju vjernika i prijatelja pridružuje se i uredništvo „Katalika“.

PROSLAVA KRIŽARSKOGA DANA. Križari i Križarice Šibenika proslavice u nedjelju 26. t. mj. svoj Križarski dan. Toga dana ujutro u 6 i po sati sastanak je svih članova katoličkih društava u Kat. Domu, odakle se ide u dolačku župsku crkvu sv. Križa, gdje će u 7 i po sati biti sv. Misa i zajednička sv. Pričest te blagoslov zavještava dolačkog novoosnovanog Križarskog Bratstva II. U 10 sati je u Kat. Domu svečani sastanak svih mjesnih katoličkih društava s nekoliko prigodnih govora. U 5 sati popodne je u Kat. Domu svečana aka-

demija uz ove eijene: I. mjesto Din 5, II. mjesto Din 3, stajanje Din 2. Na programu su dva govora, solo-pjevanje, zborne deklamacije, simboličke vježbe, jedan ljeplji rodoljubni komad, koji daju Križarice, sa životom slikom na kraju. Za sve članove i članice sastavljanje na proslavu je strogo obavezno! Ostali dobro došli! Bog živi! — Oabor.

ZADUŠNICE ZA DRA ŠIMU VLAŠIĆA. U prošli utorak na drugu godišnjicu smrti nezaboravnoga hrvatskog zastupnika dra Šime Vlašića Hrvati grada Šibenika pridrili su svečane zadušnice za ispopok pojedinike duše. Zadušnicama prisustvovala je pojedinica obitelji, hrv. narodni zastupnik g. D. Škarica te brojni pojedinici prijatelji i štovaci.

PRIREMENE ZAVJETE položile su

23. t. mj. Č. s. Agnesa Reljanović i Č. s. Celina Borovača, franjevke u Varašu.

SVIM CLANICAMA „ŽIVOGLA SVIJETLA“ javljamo, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (od 27. IX.—3. X.); za našega preuzv. biskupa, prili-

kom njegovog imendana, da ga Svevišnji još dugo poživi te krije i jača, da bude što bolj pastir svome stadi. — Don Ante Raaić.

ZA POSUMLJIVANJE ŠIBENIKA održalo je Ministarstvo šuma i rada iznosi od 8 hiljada dinara.

U FOND NAŠEGA LISTA darovalo je don Frane Grandov Din 20 mjesto sažalni ce prilikom smrti dra Marija Matulića. — Uprava harno zahvaljuje.

BLAGOSLOV ZA DOBRU SMRT. Za

dnje nedjelje rujna 26. t. mj. biće po običaju u Stolnoj crkvi blagoslov za dobru smrt. Počinje u 5 s. popodne.

SV. KUZMA I DAMJAN slave se i ponedjeljak 27. t. mj. Bili su liječnici i stoga ih liječnici časte kao svoje zaštitnike. Varaška župska crkva osim Bl. Djevice Marije posvećena je i sv. Kuzmi Damjanu.

SV. MIHOVIO ARHANĐEO, zaštitni našeg grada i biskupije slavi se u crkvi 29. t. mj. No izvanska svećanost proslaviće se u nedjelju 26. t. m. Toga dana biće u katedrali ujutro u 5 1/2 s. župska sv. Misa. Zatim u 7, 8 i 9 s. tihe sv. Mise. U 11 s. svečana sv. Misa s asistencijom preuzv. biskupa. Popodne u 5 s. blagoslov za dobru smrt.

BLAGDAN SV. JERONIMA, zaštitnik Dalmacije, slavi se u četvrtak 30. t. m. u Stolnoj crkvi. Red sv. Misa je ovaj: Ujutro u 5 1/2 s. župska sv. Misa. U 7, 8 i 9 s. tihe sv. Mise. U 11 s. pjevanje sv. Misa. Popodne u 5 s. blagoslov sa Presvetim.

NA PRVI PETAK imaće Križarice za jednici sv. Misu i sv. Pričest u crkvi sv. Luce u 6 1/2 s. ujutro. Uvečer blagoslov sa Presvetim u 7 s. Za Križare i Kat. Muževi biće u Novoj Crkvi u 8 s. blagoslov sa Presvetim.

LISTOPADSKA POBOZNOST počinje u petak 1. listopada. U crkvi sv. Dominika biće svake večeri u 6 s. ruzarij blagoslov. Nedjeljom u 4 s. ruzarij, preponjed i blagoslov. U katedrali i olačkoj župskoj crkvi sv. Križa u 6 s. ruzarij i blagoslov. U varoškoj župskoj crkvi u 6 1/2 s. ruzarij. U Novoj Crkvi svake večeri u 6 s. ruzarij i blagoslov.

Razne vijesti

SVEARAPSKI KONGRES u Bludanu najoštiriji način održio je načrt engleske komisije o podjeli Palestine. Jednoglasno je zaključeno, da arapski svijet prene savez i svaku saradnju s Engleskom, a ko ona ostane pri tome, da treba sprovesti načrt engleske komisije o podjeli. Kongres je ustanovio, da palestinsko pitanje može da riješi samo na slijedećoj osnovi: 1. Ukiđanje mandata Društva Naroda; 2. zaključenje ugovora o savezu između Palestine i Velike Britanije; 3. obustava useljivanja Židova i ukidanje svih izvanrednih mjeru te uspostava punе slobode kretanja za sve Arapske u Palestini. Arapski svijet spreman je u mirnu saradnju sa Židovima, ako oni povuku svoje političke zahtjeve u pogledu Palestine iako se zadovolje, da u njoj živjeti i u njoj živjeti, kao priznata manjina. Međutim Palestine mora da ostane arapska zemlja i dužnos je Arapa pred svima muslimanskim zemljama, da se bore za taj svoj ideal.

SARAJEVSKI ZELENAŠ milioner D. Ružić osudjen je na dvije godine stroga zatvora zato, što je visokim kamataima mogle sarajevske trgovce doveo do prosjačke ga štapa.

ULOZI NA ŠTEDNJU kod svih naših banaka i Štedionica porasli su za prvi sedam mjeseci ove godine skoro za jedan milijard dinara.

Nositi sv. i odreći se da, samopati se.

Križ, odigim se na mrtvili,